

(domovine). Bošnjaci se nikako nisu mogli pomiriti sa činjenicom da im se pokušava ukinuti ono što ih je stoljećima sačuvalo, i to pred tako moćnom državom kao što je bila Austrija.

U cilju rješavanja problema sa uvođenjem nizama, valija je sazvao skupštinu bosanskih prvaka u Sarajevu, nakon čega nije dozvolio da se neki prvaci vrate u svoja mjesta, nego ih je zadržao u svom begluku, i tu su ih udavili Arbanasi. Međutim, valija je u ovom slučaju prenaglio, jer je pobio ljude koji su bili uvaženi na unsko-sanskom području, pa su se posebno uznemirili Mehmedbeg iz Krupe, Muratbeg Beširević iz Ostrožca, Jašarbeg iz Ključa i Mustafabeg Šimunčić iz Petrovca. Ovo je bio osnovni razlog što se pobuna koja je počela u februaru 1836. godine u livanjskom kraju, veoma brzo proširila i na unsko-sansko područje. Pobunjenici su krenuli prema Sarajevu i na putu su sreli delegacije Sarajeva i Travnika. Članovi obje delegacije su ih odvrćali od njihove namjere, kazavši im da ih njihovi gradovi ne popdržavaju. Nakon ovoga, Bošnjaci unsko-sanskog područja su se vratili svojim kućama, dok su ostali nastavili put, ali su i oni brzo odustali, tako da je pobuna ipak mirno završena(98).

Međutim ubrzo je došlo do novih okršaja na granici, zbog ubistva austrijskog graničara kod Izačića, koje se dogodilo u noći između 9. i 10. juna 1836. godine. Austrijanci su odlučili da ovo ubistvo iskoriste kao povod za napad na Izačić koji je izveden 2. jula 1836. godine. Plan napada je bio sačinjen tako da se najprije zapali Izačić, a potom da njegovi stanovnici napuste tvrđavu, pa je sačekan cik zore da bi uspjeh artiljerijskog napada bio što veći. Međutim, iako je austrijska vojska u najvećoj tišini zauzela položaj za napad, ipak je u osvit dana primjećeno da se i bosanske čete nalaze na svojim položajima. Tada je počela borba. Prethodila joj je topovska paljba na Izačić, pa su poslije prvih granatiranja zapaljene tri kuće, dok su se Bošnjaci posakrivali po voćnjacima. Zatim je austrijska vojska na juriš zauzela Izačić, a Bošnjaci su se povukli u šumu iznad Vikića u namjeri da odatle organiziraju napad, ali su ih i tu napale austrijske jedinice i zapalile selo. Poslije devet sati borbe na obje strane je bio znatan broj mrtvih i ranjenih, a izgorelo je oko 360 kuća(99).

Valijino držanje nakon napada na Izačić, poslužilo je kao povod Bošnjacima unsko-sanskog područja da odlučno stanu uz Bošnjake Posavine koji su se pobunili u jesen 1836. godine. Međutim valijin komandant Osman-paša Sulejmanpašić je odvratio Bošnjake unsko-sanskog područja od pobune, pa su se oni vratili kućama a da nisu ni učestvovali u borbi. Ovo odvrćanje Bošnjaka unsko-sanskog područja od pobune omogućilo je valiji da u žestokoj borbi potpuno potuče pobunjene Bošnjake Posavine. Kad je ugušio pobunu u Posavini, valija je krenuo na unsko-sansko područje i naredio bihaćkom muteselimu da 27. septembra 1836. godine dođe u Banjaluku. Na unsko-sanskom području su još trajali sporadični nemiri. Vođe pobunjenika Rustanbegović, hodža Dizdarević iz Izačića, Omeraga Pečki i braća bihaćkog muteselima Mustajbeg i Alibeg Bišćević sakupili su se kod Turije i dogovorili se da iz bihaćke tvrđave istjeraju muteselima. Međutim, pobuna je ubrzo slomljena(100).

Kao i valija Dželal-paša, tako je i valija Vedžihi-paša oštro postupio sa vođama pobune na unsko-sanskom području. Neke je odmah zatvorio, s tim što je izricanje presuda nastavljeno i u 1837. godini. Tako je 15. januara 1837. godine naredio da se ubiju trojica Krajišnika zbog učešća u prošlogodišnjoj pobuni. Stradali su mnogi krajiški begovi. Arbanasi su sproveli u Travnik Mustajbega i svu njegovu tevbiju, a kao zarobljenik je doveden i Osmanbeg Beširević. Begovi su bili iz Vojkovića u staromajdanskom kraju i pobunili su se protiv muteselima. U Travnik je 6 decembra 1836. godine doveden i ostrožacki kapetan Muratbeg Beširević, koji je često učestvovao u pobunama ba unsko-sanskom području, pa je i on zatočen. Poslije svega ovoga zavladao je strah u Bosni i prividno je izgledalo da je zaveden mir i da će se on dugo održati. Međutim, među stanovništvom unsko-sanskog područja je raslo nezadovoljstvo protiv valije. On se nije osvrtao na raspoloženje naroda, nego je održavao red sa svom strogoćom, pa je u Bosnu doveo novu vojsku i poslao je u bihaćku tvrđavu, a nagovjestio je da će i lično sredinom januara doći u Bihać(101).